

Na kafi s Ivanom Novakom iz Laibacha: Poezija je u tome kako radiš neke stvari, a ne šta je napisano

Slovenski audio-vizualni kolektiv **Laibach**, u martu 2014. godine je objavio novi album pod nazivom **Spectre**. Saradnja s engleskom diskografskom kućom **Mute records**, koja je počela 1987. godine još uvijek traje. Kao i do sada, teme su aktuelne i kritika današnjeg stanja u svijetu ne nedostaje. Iza ove grupe su 34 godine rada i još uvijek imaju šta da kažu. S muzičkog stanovišta, uvijek su spremni eksperimentirati i svojim fanovima pokazati da još uvijek mogu napraviti nešto novo i biti u korak s vremenom. Dok odmaraju pred nastavak promotivne turneje albuma **Spectre**, kontaktirali smo **Ivana Novaka** i razgovarali o **Laibachu**.

Razgovarao: Emir Saračević, Radio Sarajevo

Radiosarajevo.ba: Novi album Laibacha je tu. Ne smijemo ni brojati koji je po redu, s obzirom na to da je Laibach jako aktivan bend po pitanju objavljivanja audiomaterijala od samog nastanka. Opet su u pitanju aktuelne teme o dešavanjima u svijetu.

Ivan Novak: Teme kojima se mi bavimo su univerzalne. Uvijek su aktuelne. Možemo reći od samog nastanka civilizacije. **Na kraju krajeva, sadržaj se ne mijenja, mijenja se samo oblik u toj našoj civilizaciji tako da su konflikti isti.** Iskreno da kažem, nas više zanima forma, a sadržaj je praktički nužno zlo. Više volimo da se bavimo formom. Dakle, istražujemo formu i kako se šta može još uraditi, kako se jezik još može razvijati. **Na kraju, poezija je u tome kako radiš neke stvari, a ne šta je napisano u tim riječima.**

Radiosarajevo.ba: Od marta ste veoma aktivni po pitanju koncertne promocije albuma. Hoćemo li vas uskoro čuti u Sarajevu?

Ivan Novak: Mislim da ćemo raditi koncerte do kraja slijedeće godine, takav nam je plan. Znači, ide još jedna europska turneja, mora tu doći negdje i američka turneja i možda neki nastupi na festivalima i slično. Nadamo se da ćemo doći i do Sarajeva. **Možda slijedeće godine za dvadesetu godišnjicu Daytona** ako ništa drugo. Sjećam se da smo na taj dan 1995. svirali u Narodnom pozorištu. Zaista pokušavamo doći do Sarajeva, ali nije jednostavno u ovim vremenima. Ili su neke poplave ili su zemljotresi ili se vlade mijenjaju ili nešto drugo, a nema ni autoputa.

Možda ćemo morati onim putem kako su išli u Jajce za vrijeme Drugog svjetskog rata ili preko Igmana.

Radiosarajevo.ba: Prvi singl koji ste objavili s albuma *Spectre* je *The Whistleblowers* i jasno nam je o čemu pjesma govori, a za drugi singl *Eurovision* ste tempirali da video spot bude pušten u javnost na noć kada je počeo Eurosong...

Ivan Novak: Da, istina. Ovaj prvi spot za pjesmu *The Whistleblowers* je dakle urađen na temu zviždača i uradio ga je jedan naš prijatelj iz Norveške, a sniman je u Latviji s djecom iz Latvije, tačnije iz Rige. Videospot za pjesmu *Eurovision* je urađen bez ikakvog budžeta za vrijeme kad je Slovenija bila zaleđena, prošle godine kad je bio potpuni haos i cijela država bila pod ledom i sve se lomilo, tako da smo imali fenomenalnu scenografiju. **I eto, iskoristili smo priliku na nesreću države i napravili dobar spot.**

Radiosarajevo.ba: *Laibach* je jedan poseban audio-vizualni doživljaj za posjetitelje vaših koncerata. Do sada se svaki album na svoj način razlikovao i u muzičkom smislu išao korak naprijed a opet je to ostao taj bend. Koja je tajna?

Ivan Novak: Pa trudimo se da ne zaspimo, da tako kažem. Trudimo se da istražujemo stalno i da idemo po mogućnosti taj korak dalje ili možda dva koraka dalje, pa se onda vratimo jedan nazad.

Radiosarajevo.ba: Nekada davno ste izjavili da *Laibach* nije samo bend već jedan veliki kolektiv kroz koji se ljudi stalno kreću kada je postava u pitanju. Jedni muzičari odlaze, drugi dolaze i sve tako. Šta se promijenilo u postavi *Laibacha* od prethodnog albuma?

Ivan Novak: U strategiji se u suštini nije promijenilo ništa. *Laibach* je postao nekakva škola za mlade muzičare u Sloveniji. Ali nije samo o muzičarima riječ. Recimo, kad radimo neke izložbe, onda uključujemo ljude i s te umjetničke scene. Istina je da je dosta muzičara prošlo kroz *Laibach* i to se pokazalo da dobro funkcionira. Neki od njih ostaju uz nas duže i postaju pravi *laibachovci*, a neki su samo saradnici i to se pokazalo kao pametna strategija jer samim tim u *Laibach* dolaze i nove ideje, neki novi način razmišljanja. Tako da konstantno postoji taj fundamentalni Laibach koji je tu više od trideset godina i na taj se

fundament nadovezuju nove ideje i sinergije i to dobro funkcioniše. Znanje se prenosi s koljena na koljeno tako da to radi tako.

Radiosarajevo.ba: Da li će *Laibach* nekad objaviti neki DVD sa snimkom nekog koncerta?

Ivan Novak: Nedavno smo bili u Hong Kongu i snimali smo tamo koncert, tako da bi se možda moglo desiti da taj snimak iskoristimo za neko ograničeno izdanje. Ne vjerujem da ćemo taj snimak s koncerta objaviti za neko veće tržište, ali kao neko ograničeno izdanje hoćemo jer je to bio jedan vanserijski koncert. Također, *TV Slovenije* je snimala naš nastup u Križankama i koliko smo vidjeli, snimci su dobri i to će se montirati nekad u augustu pa ćemo vidjeti da li se od toga može napraviti nešto više. **Ono što sam siguran je da će uskoro biti objavljen CD s audio materijalom snimljenim na koncertu, dakle koncertni album.**

Radiosarajevo.ba: Zanimljiva je stvar da je *Laibach* opet sarađivao s bendom *Morbid Angel*...

Ivan Novak: Za nas to nije ništa neobično. Imamo dosta takvih saradnji. Ne znam zašto su se *Morbid Angel* "okomili" na nas toliko. Izgleda da nas vole, a mi to iskoristimo da se malo poigramo sa žanrom koji nam je dosta stran, a to je u ovom slučaju heavy metal. Zašto da ne. **To je relevantan žanr koji očito ima neka svoja pravila a mi volimo da ih kršimo koliko god je to moguće.**

Radiosarajevo.ba: Ivane, hvala vam mnogo na ovom razgovoru.

Ivan Novak: Hvala vama i nadam se da se vidimo što prije u Sarajevu.